

5272 LLEI 3/1989, de 3 de març, per la qual s'amplia a setze setmanes el permís per maternitat i s'estableixen mesures per afavorir la igualtat de tracte de la dona a la feina. («BOE» 57, de 8-3-1989.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.

Sapiguen: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

Mitjançant acord adoptat en la reunió de 25 de setembre de 1987, el Consell de Ministres va tenir coneixement del Pla d'acció per a la igualtat d'oportunitats de les dones, elaborat pel Consell Rector de l'Institut de la Dona. Aquest Pla conté un notable nombre de mesures relatives a l'ocupació i les relacions laborals, entre les quals apareixen accions concretes dirigides a fer compatible la realització del treball amb l'exercici de la maternitat i la paternitat. Dins aquestes últimes accions s'emmarquen les que mitjançant aquesta Llei s'han de posar en pràctica, relatives al descans per maternitat i l'excedència per tenir cura de fills. La regulació que fins ara hi havia d'aquestes qüestions no ofería els nivells adequats per evitar que l'atenció de les situacions derivades del naixement de fills incideixi negativament sobre la vida laboral dels treballadors.

II

Així, pel que fa al descans per maternitat, la durada de catorze setmanes fixada tant en l'Estatut dels treballadors com en la normativa per a funcionaris, requeria una ampliació per garantir així, d'acord amb les directrius de l'Organització Mundial de la Salut, l'adequada atenció de la salut de la mare i la millor relació d'aquesta amb el seu fill. En el mateix sentit, el Conveni 103 de l'OIT sobre protecció de la maternitat, ratificat per Espanya el 26 de maig de 1965, imposa un descans obligatori de sis setmanes després del part, exigència que no es recollia en l'Estatut dels treballadors. Per això és necessari procedir a una reforma de les normes esmentades, en el doble sentit d'ampliar la durada d'aquest descans i fixar el caràcter obligatori d'una part d'aquest després del part.

Així mateix, s'ha considerat convenient assimilar a aquest supòsit, amb un tractament específic, els casos d'adopció de menors de cinc anys.

III

Respecte a la regulació de l'excedència per cura de fills, la configuració d'aquesta com a excedència voluntària, i sense dret per tant a la reserva de lloc de treball a l'empresa, podia constituir, bé un seriós factor de dissuasió per al pas a aquesta situació, bé un element d'apartament del mercat de treball dels qui s'acollissin a aquesta fórmula. Per això s'ha buscat una nova fórmula legal que estableix el dret a la reserva de lloc de treball almenys durant el primer any, i d'aquesta manera les empreses o l'Administració poden utilitzar per a la substitució temporal del treballador o funcionari les modalitats contractuals corresponents, amb la qual cosa també s'obren possibilitats d'ocupació per a altres persones. Igualment s'ha tingut en compte la línia marcada per la Llei 21/1987, d'11 de novembre, que proporciona una nova regulació a l'adopció, de manera que també en els supòsits de paternitat o maternitat adoptiva es pugui fer ús d'aquesta excedència, ja que es donen en aquest supòsit les mateixes circumstàncies

de necessitat d'atenció als fills que concorren en els de paternitat o maternitat per naturalesa.

IV

D'altra banda, en el Pla d'acció per a la igualtat d'oportunitats de les dones, i dins els objectius relatius a impedir la discriminació per raó de sexe, s'assenyala que les dones estan més exposades a la pressió i a l'assetjament sexual a la feina per part dels seus col·legues i superiors, i per aquest motiu es fa necessari prevenir aquest tipus de situacions.

Encara que a la normativa vigent ja s'estableixen drets que poden servir per prevenir les situacions d'assetjament sexual a la feina, com són el del respecte a la intimitat del treballador o treballadora i a la consideració deguda a la seva dignitat en l'esfera laboral i l'anomenat dret de protecció en l'esfera funcional, l'efectivitat d'aquests drets genèrics exigeix una clarificació més gran a fi que aquestes situacions quedin clarament integrades en l'esfera de la tutela jurídica dispensada per aquests preceptes.

Article primer

1. El número 2, e), de l'article 4 de la Llei 8/1980, de 10 de març, de l'Estatut dels treballadors, queda redactat de la manera següent:

«e) Al respecte de la seva intimitat i la consideració deguda a la seva dignitat, incloent-hi la protecció enfront d'ofenses verbals o físiques de naturalesa sexual.»

2. Es modifica l'apartat d) del número 1 de l'article 45 de la Llei 8/1980, de 10 de març, de l'Estatut dels treballadors, que queda redactat en els termes següents:

«d) Maternitat de la dona treballadora i adopció de menors de cinc anys.»

3. El número 3 de l'article 46 de la Llei 8/1980, de 10 de març, de l'Estatut dels treballadors, queda redactat de la manera següent:

«3. Els treballadors tenen dret a un període d'excedència, no superior a tres anys, per tenir cura de cada fill, tant quan ho sigui per naturalesa com per adopció, a comptar de la data del seu naixement. Els fills successius donen dret a un nou període d'excedència que, si s'escau, posa fi al que es gaudia. Quan el pare i la mare treballin, només un d'ells pot exercir aquest dret.

Durant el primer any, a partir de l'inici de cada situació d'excedència, el treballador té dret a la reserva del seu lloc de treball i que el període esmentat sigui computat als efectes d'antiguitat. Un cop finalitzat, i fins a la terminació del període d'excedència, són aplicables, llevat de pacte col·lectiu o individual en contra, les normes que regulen l'excedència voluntària.»

4. El número 4 de l'article 48 de la Llei 8/1980, de 10 de març, de l'Estatut dels treballadors, queda redactat de la manera següent:

«4. En el supòsit de part, la suspensió té una durada de setze setmanes ininterrompudes ampliables per part múltiple fins a divuit setmanes. El període de suspensió es distribueix a opció de la interessada sempre que sis setmanes siguin immediatament posteriors al part, i en pot fer ús el pare per a la cura del fill en cas de mort de la mare.

No obstant això, en cas que la mare i el pare treballin, aquesta, en iniciar-se el període de descans per maternitat, pot optar perquè el pare tingui fins a quatre de les últimes setmanes de suspensió, sempre que siguin ininterrompudes i al final del període esmentat, llevat que en el moment de la seva efectivitat la incorporació a la feina de la mare suposí un risc per a la seva salut.

En el cas d'adopció, si el fill adoptat és menor de nou mesos, la suspensió té una durada màxima de vuit setmanes, comptades a partir de la resolució judicial per la qual es constitueix l'adopció. Si el fill adoptat és menor de cinc anys i més gran de nou mesos, la suspensió té una durada màxima de sis setmanes. En cas que el pare i la mare treballin, només un d'ells pot exercir aquest dret.»

5. El número 4 de l'article 37 de la Llei 8/1980, de 10 de març, de l'Estatut dels treballadors, queda redactat de la manera següent:

«4. Les treballadores, per lactància d'un fill menor de nou mesos, tenen dret a una hora d'absència de la feina, que poden dividir en dues fraccions. La dona, per la seva voluntat, pot substituir aquest dret per una reducció de la jornada normal en mitja hora amb la mateixa finalitat. Aquest permís pot ser efectuat indistintament per la mare o pel pare en cas que tots dos treballin.»

Article segon

1. El número 1 de l'article 29 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció pública, queda redactat de la manera següent:

«1. Queden suprimides les situacions administratives d'excedència especial i de supernumerari, i es crea la de serveis especials i la d'excedència per a la cura de fills.»

2. S'afegeix un nou número a l'article 29 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció pública, amb la redacció següent:

«4. Excedència per a la cura de fills.

Els funcionaris tenen dret a un període d'excedència, no superior a tres anys, per tenir cura de cada fill, tant quan ho sigui per naturalesa com per adopció, a comptar de la data del naixement. Els fills successius donen dret a un nou període d'excedència que, si s'escau, posa fi al que es gaudia. Quan el pare i la mare treballin, només un d'ells pot exercir aquest dret. Durant el primer any de durada de cada període d'excedència, els funcionaris en aquesta situació tenen dret a la reserva del lloc de treball i al seu còmput als efectes de triennis, consolidació del grau personal i drets passius.»

3. S'afegeix un nou número a l'article 30 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció pública, amb la redacció següent:

«3. En el cas de part, les funcionàries tenen dret a un permís de setze setmanes ininterrompudes ampliables per part múltiple fins a divuit setmanes. El període de permís es distribueix a opció de la interessada sempre que sis setmanes siguin immediatament posteriors al part, i en pot fer ús el pare per a la cura del fill en cas de mort de la mare.

No obstant això, en cas que la mare i el pare treballin, aquesta, en iniciar-se el període de permís per maternitat, pot optar perquè el pare tingui fins a quatre de les últimes setmanes del permís, sempre que siguin ininterrompudes i al final del període esmentat, llevat que en el moment de la seva efectivitat la incorporació a la feina de la mare suposi un risc per a la seva salut.

En el cas d'adopció d'un menor de nou mesos, el funcionari té dret a un permís de vuit setmanes comptades a partir de la resolució judicial per la qual es constitueix l'adopció. Si el fill adoptat és menor de cinc anys i més gran de nou mesos, el permís té una durada màxima de sis setmanes. En cas que el pare i la mare treballin, només un d'ells pot exercir aquest dret.»

Article tercer

S'afegeix un nou paràgraf al número 1 de l'article 63 de la Llei de funcionaris civils de l'Estat, text articulat de 7 de febrer de 1964, amb la redacció següent:

«Així mateix, els funcionaris tenen dret al respecte de la seva intimitat i a la consideració deguda a la seva dignitat, incloent-hi la protecció enfront d'ofenses verbals o físiques de naturalesa sexual.»

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

El treballador o treballadora que disposi de la suspensió del contracte de treball en els supòsits previstos en el número 4 de l'article 48 de la Llei 8/1980, de 10 de març, de l'Estatut dels treballadors, o, si s'escau, del permís regulat en el número 3 de l'article 30 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció pública, que estiguin compresos en el camp d'aplicació del sistema de la Seguretat Social, tenen dret, durant la suspensió o permís, a les prestacions corresponents per maternitat, sempre que el beneficiari reuneixi els requisits establerts per a la contingència esmentada.

En el cas d'adopció, les referències legals en el moment del part s'entenen fetes en la data de la resolució judicial per la qual es constitueix l'adopció.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Les suspensions del contracte de treball o els permisos per maternitat, així com les situacions d'excedència per naixement de fills, que s'hagin iniciat amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, es regeixen per aquesta, sempre que no s'hagin esgotat els terminis establerts per les normes vigents en el moment de la seva iniciació, ni se superin els que en aquesta Llei es determinen.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Es consideren bases del règim estatutari dels funcionaris públics, dictades a l'empara de l'article 149.1.18. de la Constitució, i, en conseqüència, aplicables al personal de totes les administracions públiques, els preceptes continguts en el número 4 de l'article 29 i en el número 3 de l'article 30 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció pública, així com l'article 3 d'aquesta Llei.

Segona. S'autoritza el Govern a dictar les disposicions reglamentàries necessàries per a l'aplicació del que preveu aquesta Llei.

Tercera. Queda suprimit l'apartat b) del número 3 de l'article 29 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció pública.

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que estableix aquesta Llei.

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Palau de la Zarzuela, Madrid, 3 de març de 1989.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ